

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
Romania și Strelnatate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 filii. —

OLTEANUL

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

Director: DR. IGAN ȘENCHEA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47, (casele l. Peia).

EDITOR-PROPRIETAR:
CONSTANTIN PGGP.

Școalele românești și băncile.

Aspirațiunea legii Aponyiane s'a simțit aproape în toate colțurile românești. Acolo unde școalele au fost mai întărite — înțelegem ca organizație — primejdia a fost mai puțin amenințătoare. Vânturile mari doborâra la pământ mai întâiu pomșorii fragezi și numai într'un târziu poate face stricăciuni și arborilor mai puternici. Așa e și viața legislativă, așa e în viața naturii. — Râul cel mare provine, mai cu seamă, că legea amintită, ne-a găsit cu totul nepregătiți și în asemenea împrejurări lovitura ni-s'a părut bruscă. Opinia publică românească nici după 5 ani dela intrarea în vigoare a acestei legi școlare, nu s'a liniștit. Aproape zi de zi să scormonește în focarul nedumeririi și nemulțămirii, față de această lege. Dar n'ar trebui să ne bocim atâta, căci bocetele sunt însușiri bănești și acelea nu ne ajută la nimic. În loc de a sta cu mâinile în sân și a căuta ușițe de scăpare, ar trebui să ne punem pe muncă serioasă și binechibzuită. Mântuirea noastră în orice împrejurări ale vieții trebuie să fie „prin noi înșine”. La poporul săsesec este vechiu acest principiu, mai cu seamă când este a-l aplica la întreprinderi economice și culturale. Sărăcia materială este drept, că e o mare pedecă în calea progresului nostru cultural, dar trebuie să mărturisim, că ea nu este tocmai așa de grozavă, cum o cred sau și-o închipuiesc unii dintre intelectualii noștri. Sărăcia materială nu ne poate servi totdeauna ca scuză pentru a ne acoperi neglijința sau lașitatea noastră în multe privințe. În toate adunările să face multă paradă cu „sărăcia materială” și pe acest motiv călărim ani dearândul.

Școalele românești să luptă azi cu mari greutate. Dar să mărturisim adevărul, multe din ele sunt lăsate, încă și azi, în știrea Domnului.

Invidia unor cărturari — putem zice — că a stricat mai mult interelor de obște, decât sărăcia proverbială. Mulți dintre intelectualii satelor de ciudă, ca să nu vadă pe unii învă-

țători mai bine situați materialicește, au preferit a zăvori ușiile școalelor românești. În multe comitate s'au închis apoi un număr mare de școli din cauza inspectorilor regești școlari, cari n'au văzut cu ochii buni școala românească. Lanțul durerilor și suferințelor noastre este lung și în cadrele unui articol, nu l'am putea desface zală de zală.

Deși au trecut mai bine de 5 ani dela intrarea în vigoare a acestei legi, salariile învățătoarești încă nici până azi, în multe comune, încă nu s'au întregit conform dispozițiilor legii. De atunci până acum s'au închis peste 900 de școli românești. Revizorul școlar Dr. Onisifor Ghibu ne spune în „Anuarul pedagogic” edat în 1912, că „în câteva sute de școli, cari funcționează, salariile sunt neîntregite. Viitorul acestor școli este nesigur, din cauză, că statul nu vrea să dea ajutorul necesar, iar biserica nu-l poate da, neavând de unde. Și e temere, că în anul 1913 se vor mai închide, din acest motiv vreo 200—300 de școli. În schimb s'a sporit numărul școalelor comunale, organizate cu forța, și de sigur, că nu spre binele sufletesc al poporului”.

Deci trebuie să credem acestor afirmațiuni pentru că ele vin dela o persoană, ce stă exclusiv în serviciul școalelor românești.

Unde vom ajunge dacă în fiecare an ni-se vor închide 200 de școli românești? Desigur acolo, că în 12—15 ani să nu mai avem nici o școală românească. Nădăjduim însă că nu vom ajunge așa departe. Școalele cari trăiesc în împrejurări măștere de sigur, că nu vor putea dăinui mai mult de 2—3 ani și apoi se va pune capăt împușinării lor. Școalele cari să bucură azi de bunăstare materială, nici în viitor nu se vor putea clătina, doar — păzească Dumnezeu, — să vină o lege și mai întâpătoare, ca să fie nevoite să înghenuncheze.

Este știut, că în lipsa de mijloace materiale suficiente pentru susținerea învățătorilor confesionali și pentru ad-

justarea școalelor cu recvizitele necesare — multe comune au cerut sprijinul material al diferitelor societăți și instituții românești.

În astfel de împrejurări băncile noastre de credit și economii ar trebui să fie tot atâtea stâlpi puternici pentru sprijinirea instituțiilor culturale. Am fi nedrepti dacă am susținea în general tema, că băncile noastre n'ar risca, mai mult sau mai puțin, pentru scopurile noastre culturale. Avem și pilde bune, dar avem și pilde slabe.

„Albina” din Sibiu — regina băncilor românești — aflăm că în adunarea sa generală din anul acesta a votat pentru scopuri culturale și de binefaceri considerabila sumă de 26 mii coroane. Este un gest laudabil acesta și merită toată atențiunea.

Banca românească „Economul” din Cluj a dăruit pentru scopuri culturale în anul trecut, frumușica sumă de 9,538.58 cor. Mai sunt încă și alte pilde bune, cari dovedesc, că acționarii băncilor și șefii lor sprijinesc după putință căminurile culturale: școala și biserica. Dar nu toate băncile sprijinesc în măsură recerută cauzele noastre naționale, ceace tradează, că acționarii lor, mai mult sau mai puțin, s'au răcit de cauzele noastre mari naționale, menite a ne păstra nealterată existența noastră ca popor.

. . . Cunoaștem situația școlii centrale române din Bran, școala cari în timpurile mai vechi erau adevăratul focar cultural, pentru toate comunele brăneșene, școale cari pentru fii țărânului român erau un adevărat Mecca.

Azi unul dintre cele trei puteri didactice să luptă cu cele mai grele neajunsuri materiale, și că reprezentanța școlară de acolo, într'o adunare a sa a hotărât sistarea postului al III-lea din cauza lipsei de bani. La timpul său un anonim indignat de acest decis a și scris un articol judicios în „Gazeta Învățătorilor” din Șimleu, arătând în termeni respicați, că nu atât lipsa de mijloace materiale, cât mai mult reavoința unor membrii din reprezentanța școlară, face ca să se sisteze unul dintre cele trei posturi învățătoarești.

În Bran știu, că există o bancă destul de pnterucică — bancă românească — care anual produce un venit de aproape 20 mii cor. O sumă aceasta destul de considerabilă în împrejurările în cari trăim. Pentru salvarea postului învățătoresc amenințat, s'ar putea — credem — risca din acest venit 600—700 cor. ca să nu zicem una mieie coroane, iar restul să se acopere din alte venituri comunale. Sunt încă multe alte ținuturi în cari să află bănci românești, din a căror munificență s'ar putea ajuta școli periclititate.

Avem 180 de bănci (aici este a se înțelege și însoțirile) afară de alte societăți comerciale ca, consum, valorisare, etc.

Și trebuie să ne bucurăm, că progresul financiar, a devenit în timpul din urmă tot mai pronunțat și că capitalul băncilor românești formează un tezaur prețios. Trebuie ținut seamă, că în timpuri de nevoie, multe suferințe, materiale se pot alina, când aceste instituțiuni financiare, în conglăsuire și-ar da obolul prisosinței lor pentru așezămintele culturale.

Găsim însă insuficiente sumele ce le oferă diferitele instituțiuni financiare, față de necesitățile ce ne pasc. Nu este proporție între venitul ce'l produc anual băncile românești și între dăruirile ce le fac ele pentru anumite scopuri culturale. Cu cât necesarul este mai mare cu atât ar trebui ca și sprijinul material să fie mai mare. Dăruirile ce le fac multe bănci românești, școalelor noastre populare sunt așa de neînsemnate, că ele să perd ca nește voci răslețe în potopul neajunsurilor. E ca și când ne-ar veni la ușe un sărac, căruia îi aruncăm o fărmătură de pâne ca să nu moară azi să moară mâne.

Alte popoară jertfesc cu mult mai mult pentru cultură și nici când nu au teamă că jertfind sume fabuloase pentru progresul cultural — vor săraci.

Tocmai aceasta este adevărata cauză, că poporul săsesc jertfind mult pentru școale lor — ei și pot presta mult. Noi — Românii — parecă am început a ne îndrepta privirile și forțele în timpul din urmă mai mult spre întărirea cetățuii economice-financiare, decât spre progresul cultural. Lucrând cu prea mult zel într'o direcțiune de sigur, că ne scapă din vedere alte perspective de natură civilisatorică. Sunt de tot prețioase cuvintele profesorului W. Rein, care am putea zice că este totodată și un mare pedagog social, când sice: «Un popor care se interesează numai de bunăstarea sa

materială și care să gândește numai la agonisirea și sporirea bunurilor economice, tradează o mentalitate foarte inferioară. Când un popor crede să-și facă mai întâiu rost de bunăstare, pentruca să poată ajunge apoi la cultivarea bunurilor spirituale — să bage numai bine de seamă ca, în goana după câștiguri să nu-și piardă gustul pentru ocupațiuni mai nobile».

Lupta pentru întruparea idealurilor naționale trebuie căutată sau dată în direcțiunea agonisirii bunurilor materiale, cât mai mult în străduința de a ne crea situațiuni cu prospecte de civilizațiune, căci civilizațiunea bunăstare este.

În cazul ce ne preocupă, băncile noastre cu ale lor bunuri materiale ar putea fi salvatorul stărilor noastre materiale desnădăjduite. Nu pretinde nimeni ca ele să-și jertfească tot avutul lor pentru scopuri de binefacere, căci atunci salvăm una și înecăm sau primejdum pe cealaltă.

Noi am dori numai mai multă bunăvoință, mai multă *inimă* din partea celor ce stau la cârma instituțiilor noastre financiare. Poporul săsesc raționează altcum, el zice *că până are bănci* trebuie să aibă și școli.

De aici încă se poate vedea, cât de mult riscă ei pentru cultură. Deci mai multă bunăvoință, mai multă *inimă* față de ce e românesc, și atunci plângerile noastre se vor împuțina pe zi ce merge.

Ghimbășanul.

Monografia

bisericilor și școalelor române din Făgăraș.

Momente mai însemnate din trecutul bisericilor și școalei din Făgăraș, de ambele confesiuni, greco-orientală și greco-catolică.

(Urmare)

Petru ca să știe posteritatea cum s'au elocat banii reuniunii acesteia, las se urmeze numele datorășilor, cari în prezent toți sunt plătiți, și banii sunt depuși la institutul „Furnica” din Făgăraș:

La 14 Maiu 1876 s'a dat împrumut lui Lețea George 50 fl. La 3 Octomvrie 1876 s'a dat împrumut lui Buculeiu Ana Ilie 20 fl. La 3 Octomvrie 1876 s'a dat împrumut lui Rohan Ioan 60 fl. La 8 Februarie 1877 s'a dat împrumut la Marina Nichifor născ. Vajda 100 fl. La 9 Februarie 1877 s'a dat împrumut la Maria Muntean măr. Nicolae Recean 100 fl. La 1 Junie 1877 s'a dat împrumut lui Farczadi Iános și Frosina 100 fl. La 3 Julie 1879 s'a dat împrumut lui Comanar Constantin 100 fl. La 9 Martie 1880 s'a dat împrumut lui Nicolae Vlad 150 fl. La 8 Decemvrie 1888 s'a dat împrumut lui Chlem Vasile și Paraschiva 200 fl. La 8 Februarie 1881 s'a dat împrumut lui Ungurescu Ioan 100 fl. La 14 Martie 1882 s'a dat împrumut lui Dénes György 400 fl. La 5 Maiu 1883 s'a dat împrumut lui George Pășăriu 200 fl. La 16 Septem-

vrie 1887 s'a dat împrumut la Biserica gr. or. din Făgăraș 500 fl. La 29 Februarie 1888 s'a dat împrumut la Maria Măndrean măr. Nicolae Răcean 60 fl. și la 29 Februarie s'a dat împrumut lui Farczadi Iános 60 fl. Alți bani la privați nu s'au mai dat, deoarece se cereau spese cu întabularea acestor capitale, că numai așa reuniunea da bani împrumut dacă se întabulau primul loc, și așa toți banii încurși s'au depus dela 1888 încoace numai la institutul „Furnica”, unde și reuniunea aceasta este acțiunară cu două acțiuni.

Starea fondului „reuniunii femeilor române gr. gr. din Făgăraș și jur” la 26 Ianuarie 1912 a fost 16643 coroane și 70 fileri.

Președintele reuniunii după timp și ani au fost:

1. Anastasia Popescu, soție de protopop din 1876—1887. 2. Maria Aiser, soție de propr. din 1887—1892. 3. M. Dan, soție de prot. din 1892—1905. 4. Eugenia Dr. Turcu, soție de avocat din 1905—1906. Dela 1906—1912 „Reuniunea femeilor române gr. or. din Făgăraș și jur” sta numai sub conducerea vicepreședintei Ana Poparad, ivindu-se între membrele acestei corporațiuni neînțelegeri, pentru alegerea președintei, dânduși Eugenia Dr. Turcu, dimisia. Vicepreședintele reuniunii după timp și ani au fost: 1. Zinca Roman, soție de avocat din 1876—1887. 2. Maria Etveș, soție de timar din 1887—1890. 3. Ana Ciora, soție de timar din 1890—1892. 4. Ana Dr. Motoc, soție de avocat din 1892—1900. 5. Eugenia Dr. Turcu, soție de avocat din 1900—1905. 6. Ana Poparad, soție de asesor comitatenz din 1906—1912.

Casereșele reuniunii după timp și ani au fost: 1. Maria Etveș, soție de timar din 1876—1887. 2. Elena Toma, soți de proprietar din 1887—1890. 3. Maria Florea, soție de asesor comitatenz din 1890—1899. 4. Elena Belle, soție de vice-comite din 1899—1900. 5. Ana Dr. Motoc, soție de avocat din 1900—1912.

Secretarii reuniunii după timp și ani au fost: 1. Ioan Turcea, notar de tribunal din 1876—1879. 2. Ioan Turcu, notar comitatenz din 1879—1882. 3. Aldulea Meșian, asesor comitatenz 1882—1885. 4. Nicolau Aron, capelan gr. or. Galați 1885—1890. 5. Mateiu Bărsan, căpitan penz. Beclean 1890—1891. 6. Ioan Berescu, învățător gr. or. Făgăraș 1891—1912.

Din bărbați de consiliu amintesc pe următorii: 1. Ioan Codru Drăgușanu, vice-comite. 2. Petru Popescu, protopop gr. or. Făgăraș. 3. Nicolae Cip, perceptore comitatenz Făgăraș. 4. Nicolae Toma, proprietar Făgăraș. 5. Mateiu Bărsan, căpitan penzionat Beclean. 6. Constantin Pop notar comitatenz Făgăraș. 7. Iuliu Dan protopop gr. or. Făgăraș. 8. Dr. Ioan Turcu, avocat Făgăraș. 9. Nicolau Aron, paroh gr. or. Galați. 10. George Boeriu, proprietar Făgăraș. 11. Ioan Peia, comerciant Făgăraș. 12. Nicolau Clonția, paroh gr. or. Beclean. 13. Dr. Ioan Șenchea, avocat Făgăraș și 14. Nicolae Borzea, protopop gr. or. Făgăraș.

S'au distins cu o activitate rodnică în sinul reuniunii președintei Anastasia Popescu și Maria Dan, pe cari adunările generale le-au numit membre onorare, apoi casereșele Maria Etveș și Ana Dr. Motoc, și dintre bărbați mult au lucrat Dr. Ion Turcu, Ioan Berescu și Nicolae Aron.

Reuniunea femeilor române gr. or. din Făgăraș și jur a ajutat foarte mult biserică română gr. or. la susținerea școlii confesionale, anume: cele 500 fl. dați împrumut, mai târziu iau votat cu ajutoriu, apoi o terțialitate din interesele fondului în mai mulți ani câte 300—360 coroane, reuniunea ia dat bisericii pentru salariul învățătorului și la clădirea școlii celei nouă elementare confesionale gr. or. române din ulița grecilor încă au votat această reuniune suma de 1451 cor. 77 fileri.

Acum sub Nr. 2735 Scol. 1910. Exelenția Sa Bunul Arhiepiscop și Metropolit *Ioan Meșian* prin rescriptul preainalt dto 4/17 Martie 1910 adresat președintei Eugenia Dr. Turcu, întreabă reuniunea aceasta de femei, dacă cu ajutoriu dela Cozistoriu (a sosit timpul) poate înființa în Făgăraș o „școală confesională gr. or. română de fete”, — și numai neînțelegerea dela 1906—1912 — ivită în sinul acestui corporațiunii pentru presedenta reuniunii, care doar se va îndeplini batăr acuma în mod pacinic, a fost cauza de acestui rescript nu i s'a putut da răspunsul atât de necesar.

Dorind prosperare acestei reuniuni, despre care am scris istoricul ei în „Monografia bisericilor și școlilor române din Făgăraș” trec mai departe, și scriu despre:

b) Reuniunea femeilor române gr. cat. din Făgăraș și jur.

Această reuniune s'a format numai din ambițiune ca nici femeile române unite din Făgăraș să nu rămână mai pe jos ca femeile române neunite din Făgăraș la anul 1876, 6 Decembrie, cu 7 luni mai târziu, când s'au votat statutele, cari la 10 Ianuarie 1877 au fost aprobate de Ministru sub Nr. 747.

Scopul reuniunii este: ajutorarea școlii confesionale unite din Făgăraș — îmbunătățirea lefei învățătorului, premierea copiilor, procurarea de haine, prevederea școlii cu recuizite, după ce fondul va ajunge 5000 fl. Fondul a ajuns suma 5000 încă de zece ani, și când a fost lipsă s'a dat câte 300 cor. ajutor la salariul învățătorului, ba s'a cumpărat recuizite școlari, dar numai atunci când doamnele membre ale reuniunii votează, și când e lipsă să dă ajutor școlii unite, când însă școala își are alte izvoare de venit, dintr'alte părți, reuniunea își cruță fondul pentru timpuri mai rele.

Starea fondului acestei reuniuni azi este de 14,000 coroane și banii sunt depuși la institutul »Furnica«.

Cea dintâi președintă la reuniunii a fost Zinca Roman soție, de avocat din Făgăraș, care a condus reuniunea dela întemeiere 1876—1904 când a trecut la cele eterne.

Ear a doua președintă a reuniunii acesteia este actuala președinta Elisabeta Pop, soție de medic, fizic comitatenz, dela 1905—1912.

Nicolae Aron
preot gr. or.

(Va urma).

RĂȘBOIUL.

Diferendul româno-bulgar.

Ambasadorii dela Petersburg a hotărât ca Silistra să fie a României.

Jurnalul »Neue Freie Presse« a primit din Petersburg telegrama următoare:

Aici se asigură, că Austro-Unga-

ria și Rusia au căzut de acord, ca Silistra să fie cedată României. Toate puterile s'au pronunțat în favoarea acestei hotărâri și puterile din tripla alianță s'au făcut în mod unanim interpretele României.

În legătură cu telegrama aceasta să poate constata, ca fapt aproape împlinit că România va căpăta Silistra.

Ambasadorii din Petersburg au fost de acord pentru cedarea Silistrei.

Plenipotențiatul Bulgariei, drul Danew a cercat în decursul petrecărilor, să mai amâne luarea unui decis final, și mai ales să facă acum pendentă chestiunea dela soarta orașului Salonichi, însă ambasadorii au declarat, că nu vor mai suferi trăgănairea afacerii.

Modul de rezolvire a diferendului se va publica pe calea sa oficială numai atunci, când se va publica și rezultatul tratativelor de pace dintre Turcia și Bulgaria.

Atât drul Danew, cât și principele Ghica, reprezentantul României, au părăsit Petersburgul.

Cu toate acestea chestiunea nu poate fi privită încă de finalizată după ce să știe, că nici România, nice Bulgaria nu s'au obligat să primească necondiționat hohărările conferenței ambasadorilor.

Este adevărat, că hotărârea e favorabilă României, dar e de lipsă încă, ca hotărârea aceasta să fie acceptată și de Bugaria.

Blocadă țarmurilor muntenegrini.

Flota navală, compusă din vasele de războiu a marilor puteri, e deja în fața portului Antivari. Comandantul flotei a adresat în 6 Aprilie n., o telegramă guvernului muntenegrin, prin care îi aduce la cunoștință, că vasele de războiu au sosit la locul destinat și pretinde ca Muntenegru să se supună dorinții puterilor.

Guvernul muntenegrin a răspuns, că cu toată presiunea, ce i-se face prin prezența flotei, nu poate să împlinescă dorința exprimată.

În urma acestora vasele de războiu au început închiderea țarmurilor muntenegrini, ba chiar și a celor albanezi, ca nu cumva Muntenegrinii și Sârbii, să-și mai poată debarca trupe și munițiune, transportate pe mare.

Lupta dela Scutari.

Cu toată intervenirea navală a puterilor lupta la Scutari decurge. Regele Nichita a dat ordin se ocupe cu ori-ce preț fortul de pe muntele Tarabos, care dominează tot ținutul. — Unei trupe compuse din 600 voluntari, i-a succes a ajunge până în apropierea garnizoanei, când apoi s'a dat lupta piept la piept.

Muntenegrinii în urmă au fost siliți să se retragă. Pierderi au avut foarte mari. A căzut chiar și comandantul Clamenitz, care a fost unul dintre cei mai iscusiți strategieni.

Divizia din Antivari a fost aproape cu totul nimicită.

Cu toate pierderile Muntenegrinii și Sârbii se pregătesc de un nou atac.

Sinodul Vicarial.

Conform Circulariului vicarial de dto Făgăraș 2 Aprilie st. n. 1913 Nr. 287—913 Sinodul de primăvară al Ven. Cler din Vicariat sa ținut Vineri în 11 Aprilie st. n. oarele 8¹/₂ a. m. în sala școlii gr. cat. locale. Sinodul i-a premers ținerea „Esercțiilor Spirituale” îndeplinite Mercuri și Joi luând parte 29 preoți din vicariat, fiind supliși de colegii rămași acasă, cari la anul viitor vor fi perondați. Aceste Esercții Spirituale — cel mai momentuos și sfânt lucru pentru Cler — sa ținut sub înțeleapta conducere a Rev. nou vicariu *Iacob Popa*, — succedându-i a câștiga binevoitorul Concurs al P. On. com. central al reuniunii de misiuni trimițând din Centru pre valorosul și distinsul predicator Claris. Dn. spiritual *Ștefan Roșian*. Aceste Esercții spirituale s'a ținut după următorul program precum și în urmă Sinodul de Vineri:

În 9 Aprilie la ora 8¹/₂ a. m. „*Impărate ceresc*”, cântat. *Meditație și reflexiune*; la 9¹/₂ *Oarele canonice*. — *Inseratul și Lit. Inaintesfințitelor*; la 11¹/₄ *Meditație și reflexiune*; la 12¹/₄ *Prânz*. — Timp liber; la 2¹/₂ p. m. *Considerație*. — Timp liber; la 5—6¹/₂ *Canonul Sf. Andreiu*; la 6¹/₂ *Meditație și reflexiune*; la 7¹/₂ seara *Cina*. — Timp liber; la 8¹/₂ *Dupăcinarul*. — Examenul conștiinții; la 9 *Culcare*.

În 10 Aprilie la ora 5¹/₂ dim. *Scutul*; la 6¹/₄ *Mezunopteriul, mâneatul și oara I*; la 7¹/₂ *Dejunul*. — Timp liber; la 8 a. m. *Meditație și reflexiune*. Timp liber; la 9¹/₂ *Oarele canonice și Inseratul. Liturgia. Inaintesfințitelor*; la 10³/₄ *Meditație și reflexiune*; la 12 *Prânz*. — Examen de conștiință; la 2¹/₂ p. m. *Considerație. Molitvă. Mărturisire*; la 5—5¹/₂ *Lectură pie*. — Timp liber; la 6 *Meditație și reflexiune* și celelalte ca în 9 Aprilie.

În 11 Aprilie la ora 5 dim. *Scutul*; la 5¹/₂ *Pregătire pentru cuminicare*; la 6¹/₄ *Oarele canonice. Inseratul și Litur. Inaintesfințitelor*. — *Cuminicarea preoților*; la 8 *Dejun*.

Raport mai detailat îl vom publica în Nrul proximal foaiei noastre, de asta dată anunțăm pe iubiții noștri cetitori ca Un bun început s'a făcut.

Învitare la abonament

— **Cu 1 Aprilie v. a. c. deschidem la „OLTEANUL” un nou abonament și ne rugăm de sprijinul tuturor prietinelor și binevoitorilor noștri.**

Toți aceia, cari nu doresc a abona foaia noastră și pe viitor, ne vor reînnoia numărul, dar să nu uite a ne trimite și prețul abonamentului restant din anii trecuți și atunci-i nici o supărare.

Pe toți prietini și binevoitorii noștri îi rugăm a răspândi „Olteanul” în cercuri cât mai largi, că atunci și noi vom fi în stare a aduce toate îmbunătățirile de lipsă.

Prețul a se vedea în fruntea foaiei.

ADMINISTRAȚIA.

NOUȚĂȚI.

— **Prelați români la ministru Jankovich.** I. P. S. S. Metropolitul Ioan Meșianu și M. E. Cristea episcopul dela Caransebeș, în zilele trecute au făcut o vizită la noul ministru al instrucțiunii publice Béla Jankovich, informându-l totodată — după cum să spune — asupra unor afa-ceri urgente din sfera bisericească și șco-lastică.

Ministrul a primit cu toată afabilitatea pe cei doi Prelați și le-a făcut promisiunea că va face tot ce stă în putință în intere-sul bisericilor și a școalelor confesionale gr.-or. române. — Bine ar fi!

— **Prelați români la ministrul președinte.** Exelența S'a Mitropolitul Meșianu asociat de episcopii I. Papp și M. Cristea au făcut o vizită mai lungă ministrului președinte Lukács. Vizita a durat mai mult de un ceas și Archierei bisericeii gr. or. române au înmanat ministrului președinte un Memorand în chestiuni bisericești și școlastice, cuprinsul căruia l-au comentat și cu vorba despre legea școlară și limba de propunere în școalele noastre populare.

Ministrul președinte a promis că va reveni asupra cuprinsului Memorandului și va lecuși răul, — dacă să poate; dar mai în-tâi va asculta și plângerilor Archiereilor bi-sericeii gr. cat. române.

După audiența aceasta II. S'a episco-pul Radu a conferit cu prelații gr. or.

— **O fundațiune mare pentru die-ceza Aradului.** Conzistoriul gr.-or. din Arad a primit în 31 Martie n. dela dl Ema-nuile Ungurean, avocat în Timișoara, suma de 372,000 cor. ca fundațiune.

Din venitele acestei fundațiuni numi-ta dieceză va avea să înființeze și susțină școli populare românești, biblioteci școlare, cursuri pentru analfabeți; apoi va avea să sprijinească sau să înființeze și susțină școli speciale agronomice, industriale și comer-ciale și în sfârșit să procure pentru școlari cărțile și recvisitele românești de lipsă.

Este caracteristic, că dl Ungurean în dispozițiile dsale se abate dela tipul îndati-nat a fundațiilor noastre, întrucât nu lasă să se dea stipendii, ci tinde, ca de roadele ostenelelor să se bucure poporul de rând, vrea ca acesta să fie cultivat și ajutat, bine știind, că dela tărnia poporului atâr-nă tărnia neamului nostru.

Stipendiile — onoare excepțiilor — de multe ori au căzut pe pământ nero-ditor.

Dl Emanuil Ungurean, ca membru mi-rean în sinodul eparchial și în congresul bisericesc, a avut privilegiul cel mai acomodat de-a vedea și simți însuși nevoile bise-ricii și neamului, de-a lua parte activă la frământările pentru mântuirea acestor nevoi și astfel ușor ne putem explica împrejurarea ca fundațiunea dsale e menită să vină în ajutorul celor mai actuale și ardente lip-suri.

— **Ședință publică.** Societățile de lectură ale ștudenților dela gimnaziu și școala comercială superioară greco-orientală română din Brașov va ținea o *Ședință publică*, Duminecă în 31 Martie st. v. 1913, cu un program ales și bogat, în sala fes-tivă a edificiului gimnazial, la 3 ore p. m. Venitul curat este destinat: jumătate pen-

tru fondurile Societăților de lectură, iar jumătate pentru masa studenților români din Brașov.

— † **Moartea lui Gheorghe Gr. Cantacuzino, președintele senatului ro-mân.** Sâmbătă la ora 1 și jum. după amiază a încetat din viață la București marele bărbat de stat Gheorghe Gr. Cantacuzino, președintele actual al senatului. Repausatul la-să în urma sa o activitate inspirată de ce-lea mai curate sentimente românești. Toa-tă energia bărbăției și înțelepciunea bătră-nețelor, și-a dedicat-o binelui țării.

Viața publică și politică a româniei își pierde pe cel mai desinteresat dirigitor al destinului neamului.

Gheorghe Gr. Cantacuzino, șa fost u-nul din cei mai vechi și mai mari boeri ai României. S'a născut la 1837 în București, ca fiu al marelui vornic Gr. Cantacuzino. Studiile și le-a făcut la Paris.

Gheorghe Gr. Cantacuzino a fost și un mare gospodar și un neîntrecut filan-trop.

Moșia sa boerească din Drăgăneasa era școala culturii moderne a pămân-tului.

Dărnicia sa nu cunoștea margini. La colecta din urmă pentru flota aeriană na-țională a dat un sfert de milion.

— **Necrolog.** Jalnicii: Onoriu Măr-culetz, funcționar la Banca generală comer-cială din București, ca soț, Mărioara, Mi-hail, Onorel și Cincilica copii, Maria și Da-vid Colceriu părinți din Daia (Ardeal), a-nunță cu durere pierderea iubitei lor soție, mamă și fică etc., *Maria Mărculetz*, în eta-te de 33 ani, încetată din viață la 20 Mar-tie st. v. în București. Rămășițele pămân-tești a fost transportate și înmormântate în cimitirul satului natal Daia, comitatul Odor-heiului.

Odihnească în pace suflet blând!

— **Agenturi poștale.** În comunele Alțina și Bendorf din comitatul Sibiului, s'au înființat agenturi poștale, cari își vor înce-pe activitatea cu ziua de 16 Aprilie 1913.

— **Să nu fie nemulțumiri?** În Un-garia, aceasta țară clasică a grofilor și dom-nilor de pământ, *5426 familii nemeșești fo-losesec mai mult pământ decât țărâniea întregă*; iar din dările statului plătesc nu-mai a cincea parte.

Apoi să nu fie nemulțumiri?

Convocare.

„*Reuniunea femeilor române gr.-or. din Făgăraș și jur*“, în urma Inal-tului decis Ministerial dtto 29 Ianua-rie 1913, Nr. 202422/1913, la hotărârea comitetului său din 7 Aprilie n. c. pe baza §-ului 10 din statute, își va ținea o

adunare generală extra-ordinară

Joi în 17 Aprilie 1913 st. nou la 3 ore după am., în sala de ședințe a institutului „Furnica“, la care prin a-ceasta se convoacă toate membrele fondatoare și ordinare cu votul decisiv, și cele ajutătoare dinpreună cu bărbății de consiliu cu votul consultativ.

Obiectele de pertractat vor fi:

1. Presentarea Inaltului decis al Mi-nistrului intern dtto. 22 Ianuarie 1913. Nr. 202422/912, primit la 26 Martie n.

2. Dimisiunea vice-președintei a ace-s-tei reuniuni: Ana Poparadu, luată la cu-noștință și primită de către comitet în 7 Aprilie 1913 n.

3. Raportul despre activitatea reuniu-nei dela adunarea ordinară din 16 Februa-rie 1908, și starea averei până în prezent.

4. Constituirea reuniunii pe un nou period de 3 ani.

5. Propuneri.

Din ședința comitetului reuniunii dela 7 Aprilie 1913 n.

Ana Dr. Motoc
președintă adhoc.

Nicolau Aron
secretar adhoc.

Programul de lucru.

al „*Reuniunii rom. agricole sibiene*“ pro 1913.

În ședința sa din urmă, comitetul cen-tral al „*Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului*“, a stabilit pentru a-nul 1913 următorul program de lucruri:

1. În scopul cunoașterii stărilor din comune, să vor ținea întruniri agricole în comunele Amnaș, Galeș, Glâmbocă, Ludo-șul mare, Răusadului și Șugag.

2. Expoziția de copii (a 8-a) se va ținea în comuna Pianul superior.

3. Sărbarea pomilor (a 4-a) se va ție-nea în comuna Sadu, eventual în Nucet.

4. Dacă cererea înaintată la ministru se va rezolvi favorabil, să vor distribui pomi pădureți în mod gratuit și să vor vinde al-toi de măr, păr. etc. cu preț redus.

5. Un curs de pomărit și viierită să va țiea în comuna Cărpeneș, în acelaș timp să va da un ajutor anual de 240 cor. pen-tru un tinăr care va face cursul de trei ani de viierit din Aiud.

6. În toamnă se pune în lucrare cup-torul de uscat poame, zarzavaturi etc. sistem „Cazeniile“, zidit în Săliște.

7. Expoziția de poame (a 6-a) să va organiza în Răhău.

8. Expoziția de vite (a 22-a) să va ție-nea în Rodu.

9. Dacă se va obține subvenția dela stat, cerută, să vor face premiări de vițiele și junice în cercul pretorial al Nocihului, Miercurei și Săliștei.

10. O vițea rasa „Pinzgau“ curată să va sorta între membrii cu locuința în Sebe-șul inferior.

11. Membrilor cu scop de ași cum-păra animale de prăsilă, li se dau impru-muturi ieftine, replătibile în 4 rate semes-trale.

12. Între membri să vor împărți în mod gratuit sămânțele de trifoiu, de luțernă și de napi de nutreț și în acelaș timp să mij-locește pentru obștea noastră de pretutin-denea procurarea de tot soiul de sămânțe bune și mai ieftine.

13. Să vor împărți galite, purcei de soiul ales, stupi, albine, coșnițe etc.

14. Să împart premii pentru monogra-fiile comunelor, pentru lucrări pin pomărit și din ațli rami de agricultură.

15. Să vor organiza comiți agricole în diferite centre ale comitatului cu scop de a studia cauzele scăderii populațiunii și cau-zele decadenței economiei de vite; de a lu-cra la crearea și îmbunătățirea pășunilor co-mune; de a lucra în scopul înființării de pometuri, de societăți de valorizarea poa-melor, a plantelor medicinale etc.

16. Se va lucra la desăvârșirea școalei practice economice din Săliște.

17 Se va lucra la augmentarea colecțiilor de păpuși costumată după porturile din diferite ținuturi și se va scoate o eventuală a 2-a ediție a albumurilor de brodari și cusături.

18. Adunarea generală să va ținea în comuna Apoldul mare.

19, Să vor da spre folosire și eventuală cumpărare cu preț redus: grapa de fânațe, mașina de sămănat, plugul de săpat, mașina „Tornado” etc. etc.

20. Dacă stările economice și financiare să vor îmbunătăți, Reuniunea va sărbători aniversarul de un pătrar de veac dela activare, prin aranjarea unei expoziții generale, cu produse din domeniul industriei agricole și din cel al industriei de casă.

Expoziția se va organiza eventual cu concursul Reuniunii, meseriașilor sibieni. Să va face istoricul Reuniunii, cuprinzând date despre lucrările dăinuitoare puse la cale de ea în aproape toate comunele noastre din comitat. Se vor organiza sărbări populare, cu jocuri țărănești, reprezentațiuni teatrale, concerte cu jocuri țărănești și cu cele ale Reuniunilor de meseriași etc.

21. Insoțirilor sătești sistem „Raiffesen” li se vor cere rapoarte despre activitate și să va lucra la întemeierea de asemenea insoțiri în comunele lipsite de asemenea așezăminte folositoare.

Pentru conformitate:

Victor Tordășianu
secretar.

PAGINA COPILOR.

Redactor: CRIN.

Albinele lui Straton.

— Poveste greacă. —

Un domn cu ochelari stătea pe vârful muntelui Trachili, care se află pe insula Crigo din Grecia, povestea cu doi copii și într'aceea priveau la corăbiile, cari să pierdeau în depărtări. Cei doi copii erau greci, pe unul îl chema Dromos și era păstor de capre, iar pe celalalt Straton.

— Că ce cauți? Uite ce cauți — zise el — mai întâi statue vechi, după aceea tăbli colorate și pietri, în cari sunt școlile literare. Cu un cuvânt mă interesează orice lucru, ce să referește la Grecia cea veche și la acei oameni, cari au trăit înainte de asta cu douăzeci de veacuri. M'ăți înțeles?

— Straton l'a înțeles, dar Dromos nu chiar.

— N'ăți băgat voi de seamă, până când umblați pe țărmul mării, nu găseați nește bucați de marmură?

Straton clătină din cap, dar Dromos îi zise:

— Dacă chiar vrei, bunule strein, eu te conduc la dărâmurile unei biserici vechi!

— La ale bisericii Minervei? Eu o știu aceea. Acum nu e vorba, ca să afli o biserică, pe care ori-cine o vede! Eu caut lucruri, pe cari până acum nu le văzută nime. Mai ales statue... Ah, statuele!

Invățatul acesta și-a scos punga de bani din buzunar și a pus într'un rând cincisprezece galbini.

— Vedeți banii aceștia — îi întrebă el. — Va fi acelaia dintre voi doi care îmi vadeuce lucruri vechi. Eu șed în fortăreața Kapsali. Dacă vreți să mai vorbim veniți-măne la zece. Și-a pus banii înapoi în pungă și a plecat.

Dromos a mers cu el.

Straton a rămas singur pe vârful acela de munte. Îngândurat a coborât muntele și s'a așezat pe țărmul mării. În apropiere erau nește vârtejuri mari și locul acesta totdeauna era primejdios pentru năi.

— Ah, — oftă Straton — ce bine ar fi de ași putea câștiga suma aceea! Zău că mi-ar prinde bine!

Nu era un băiat ușuratic, dar câmpul

acela mic, ce îl lucra cu mamă-sa, aducea foarte puțin. Pe dealuri ici-colo mai creștea câte-un mastin, câte un aspic și câte-o ținătorie. Nu departe de aici era căsuța lor și lângă asta zece coșnițe.

Mierea și ceara le mai aducea ceva câștig. Mult timp au trăit, astfel fără de-a duce lipsă de pâine. Dar mama lor îmbolnăvindu-să greu, trebuiau să-i cumere doctorii, iar banii aceia i au luat împrumut. Iar cel care le-a dat banii împrumut nă mai voit să-i aștepte, i-a amenințat, că dacă în timpul cel mai scurt nu îi plătește datoria le ia coșnițele, cu albine cu tot. Vorbele acestea lau supărat foarte mult pe Straton, el iubea albinele, povestea cu ele, le îngrijea le urmărea cu privirea zborul lor, trăia împreună cu ele. Pentru aceea acum să cugeta: Ce bine ar fi să pot câștiga suma aceea! Cu aceia mi-aș putea plăti toată datoria.

A o câștiga! E ușor a zice. Dar omul nu poate afla în pământ statuele așa de ușor ca pietrele. Pentru aceea în ziua următoare a mers la ruinele bisericii Minervei, fiind-că știa din spusele bătrânilor că pământul insulei Crigo, ține ascunse o mulțime de lucruri vechi. Cu un băț și-a făcut drum printre spinii cari crescuse în jurul acestor ruine, a răsturnat pietrele, cari le putea dar n'a găsit nimic, doar o mulțime de șopârle, a căror liniște le-a conturbat-o. Văzând că nu află nimic a plecat năcăjit spre casă și mergând pe lângă o casă pustie a văzut pe Dromos cum caută ceva în pământ.

— Ai găsit ceva? — îl întrebă el.

Dromos s'a ridicat în sus și privind-mănios, îi zise:

— Vezi și de drum!

— Eu nu vreau doar să te fur.

— Tot una'm-i. Pleacă de aici.

Straton a făcut din umeri și a plecat.

A căutat o săptămână întreagă, da de-a afla ceva, dar n'a putut găsi nimica. Într'aceea cu Dromos încă o ducea tot mai rău. Acesta îi zicea, că vrea să îl întrecă pe el. Din frați ce erau, au devenit niște dujmai neîmpăcați.

Venind într'o zi Straton acasă, a aflat pe mamă-sa în pragul cășii. Ochii îi erau roșii de plâns.

— Ah, totul e gata acum — murmură

ea. — Sărmanele coșnițe cu albine! Măne vor fi a altora! Dar unde pleci, fiule?

— Mă duc să mă uit odată la ele.

Băiatul s'a apropiat de căsuțele de paie, în cari să auzea bătăitul albinelor. S'a așezat în umbra unui pom înflorit și asculta în tăcere zgomotul acesta, care îi place atât de mult. De aici se uita la ele, cum aleargă în toate părțile și le zise:

— Albinelor scumpele mele! Câteva oare ne mai despart și acest loc nu va mai fi al nostru. Nu'mi va mai fi iertat, să mă apropii de căsuțele voastre, fiind-că aveți alt stăpân, Așa e, că recunoașteți voi aceea, că v'am îngrijit totdeauna și că nu sunt eu de vină, că trebuie să mă despart de voi? Acum pe sama altuia veți aduna mierea din potirul floricelelor! Și altul vă va îngriji... Nu vă pare rău, că vă despărțiți de mine, voi copii primăverii?

Și-a șters lacrimile cu colțul năfrâmiei și-a continuat:

— De ce nu-mi arătați drumul, ce duce în lăuntru inzulei?

Să zice, că oare-când erați închinat zeilor. Unde sunt azi zăi voștri? Unde le pot afla statuele lor, cari m'ar face, să fiu un om avut?

Astfel le vorbi băiatul... Și o albină zbura în jurul lui Straton.

— Arată-mi calea, îi zise copilul.

— Albina a zburat, iar Straton mergea după ea. Ea a zburat, înspre mare și s'a oprit pe vârful muntelui Trachili. Aici apoi a pierdut-o dinaintea ochilor.

Mai înșelat, zise Straton în sine — dar asta e marea!

Deja era gata să se reîntoarcă, dar deodată a auzit nește sunete plăcute. Cineva zicea din fluer. El a mers într'acolo și a găsit pe Dromos, zicând din fluer, iar în jurul lui stăteau nește copilași din Kapsali, cari cântau cu gura. Lângă ei era omul acela învățat, care îi privea, de credea, că vrea să-i soarbă cu privirea. Cu ceva mai departe de țărm era o luntre de pescari. Marea era așa de liniștită, încât părea o oglindă lucie. Fratele său Dromos, când la văzută pe Straton a aruncat fluerul și n'a voit, să mai cânte:

— Și aici ai venit! Au doar te-ai jurat, că vei fi tot în urma mea? Stăi numai că te fac eu de te duci la albinele tale!

A mers spre el cu pumnul ridicat în sus. Dar de-odată s'a rupt pământul dela țărm și Dromos a căzut în mare.

— Ajutor! — strigă Dromos.

Straton a sărit după el să l scape. Câteva momente a stat la fund, după aceea a venit iar la suprafață. Luntrea a sosit într'aceea și i-a luat pe amândoi.

Omul acela învățat a mers la ei. A îmbrățișat pe Straton, care a scăpat dela moartea sigură pe fratele lui Dromos.

Straton a zis: — Statua... statua...

— Ce fel de statuă?

— Mai mare decât d-ta, sau mine...

— Ai găsit o statuă?

Straton a arătat cu degetul spre piscul Trachili.

— Acolo e.

— Pe piscul acela?

Nu, ci dedesupt. În apă. Acolo, unde m'am cufundat mai înainte. Paremi-să, am câștigat cei cinsprezece louis!

— Aici îți dau cinci ca arună. Eștia îi capeți, fiind-că ai mântuit viața lui Dromos.

Ceea-ce privește statua... De ce nu? Corinthenii, cari făceau o mulțime de lucruri frumoase de bronz adese-ori le duceau în Italia, pentru a le vinde. Dacă o vor scoate vei căpăta banii promiși.

Au chemat acolo un scofandrier atehenian, care s'a slobozit în mare. Locuitorii din Cerigo, așteptau cu nerăbdare rezultatul. Toți stătea în jurul omului acela învățat. El își tot întocmea ochelari și să uita tot la funiile cari le trăgeau afară cei de pe nae.

Deodată a strigat apoi:

— Ce statuă frumoasă!

Ear întorcându-să spre Straton, îi zise:

— Uite, aici îți dau premiul, pe care îl meriți cu tot dreptul.

Astfel și-a putut ținea Straton și pe mai departe albinele.

Valeriu Crișian

CĂRȚI, FOI ȘI REVISTE.

Biblioteca pentru toți. Priure cei cari se îndelețnesc la noi cu tălmăcirea operilor marelui Leon Tolstoi, și-a câștigat un loc de cinste d-l Ioan Constantinescu-Delabaia.

După plăceri vinovate, Două, Patimi, Războiul, d-sa dă acum în editura răspândită „Biblioteca pentru toți“ (No. 802) încă una din scrierile lui Tolstoi: Pamfil și Iuliu. Acesta din urmă, este o descriere duiosă și plină de adevăr a vieții și chinurilor celor dintâi creștini în luptă cu păgânismul român; una din scrierile în care apostolul dela Iasnaia Poliana își dezvoltă în forma minunată a unui român dialogat ideile sale despre creștinism.

Ceitori de toate vârtele vor ceti cu plăcere și cu folos acest No. interesat din „Biblioteca pentru toți“. Prețul 30 bani.

A se cere gratis catalogul acestei Biblioteci pentru toți, care cuprinde peste 850 volume alese din literatură română și străină.

Carte aprobată. Dl ministru de culte și instrucțiune publică a aprobat sub Nr. 31380 din 4 Martie 1913 *Cartea de citire română*, pentru cl V—VI a școalelor primare întocmită după noul plan de învățământ de prof. *Nicolae Sulică* cu concursul mai multor învățători.

Cartea a apărut acum de curând în

editura Librăriei Ioan I. Ciurcu Brassó și se vinde exemplarul legat cu K 1.70.

În acelaș timp se atrage atenția domnilor învățători, că cărțile de cetire ale dlui prof. Nicolae Sulică pentru cl. III și IV (à 90 flil. exemplarul) asemenea sunt aprobate și că cartea de citire pentru cl. II și Abece-darul încă vor apărea în curând, așa că începând cu anul școlar proxim domnii învățători vor avea la îndemână seria completă a acestor cărți de cetire în deobște cunoscute ca cele mai bune manuale de cetire româna pentru școalele noastre primare.

Carte aprobată. Inaltul Minister r. ung. al cultelor și instrucțiunii publice, prin ordinul dela 10 Ianuarie 1913, Nr. 173,109—1912, a provăzut cu clausula de aprobare atât pentru școalele cari au cât și pentru cele cari n'au ajutor de stat manualul: *Constituțiunea patriei sau Drepturile și datorințele cetățenești*, pentru școlile primare de Ioan F. Negruțu. Ediția V. Balászfalva, 1912. Prețul 60 fileri.

A apărut No 1 Anul XIII-lea din revista *Sănătatea și Viața fericită* cu un sumar foarte variat, bogat și folositor. — Această revistă este o adevărată comoară pentru orice casă. Anual 6 lei. Numărul 30 bani. Redacția și Adreția Strada Triumfului 9. București.

Am primit la redacția foaiei noastre „*Fluerășul*“ revistă ilustrată pentru copii, Anul II. Nr. 10—11 Fondator: Floriani Cristescu, Dir.-proprietari: N. Tofanovic, I. Irimescu-Cândești. — Apare de 2 ori pe lună. Abonamentul 6 lei pe an, un număr 30 bani. Redacția și administrația: București, str. Oțetari 6. Revista este tipărită pe hârtie velină, cu multe ilustrațiuni pentru copii și cu articole scrise de scriitorii cei mai buni pretini ai copiilor. Revista Fluerășul e cea mai bună foaie pentru copii, și face multă liniște în casele familiare cu copii.

Redactor respons.: **Constantin Popp.**

AVISI

La cumpărarea unui pian din primul depozit românesc de piane, pianine și armoniuri din Sibiu (N.-Szeben) str. Cisnădiei 7, asortat cu instrumente garantate de prima calitate, cumpărătorul realizează un câștig

curat de câteva sute de cor., deoarece din prețul origin al de fabrică al fiecărui instrument se dă un **rabat considerabil** pelângă împachetare (ladă) și transport gratuit. Se acordă și plătire în rate după învoială. Calitatea neescepționabilă și prețul foarte favorabil al pianelor din depozitul meu le confirmă scrisorile dela cumpărătorii mei din Brașov, Arad, Timișoara, Reghinul săsesc, Albaulia, Hațeg, Caransebeș etc. Rog încrederea publicului român

T. Popovici
profesor de muzică.

Nr. 140/1913 not.

Publicațiune.

Comuna politică Șinca-nouă (comitatul Făgăraș) dă în arândă prin licitație publică cârciuma comunală pe durată de 3 ani începând din 15 Sept. 1913 până în 10 Oct. 1916 st. n. în ziua de 4 Maiu st. n. la o oară p. m. în cancelaria com. din Șinca-nouă. Cârciuma constă din 6 încăperi, culină, pivniță, șopron, grajd, curte spațioasă, grădină, popicărie (cuglărie) nouă, și este situată la cea mai bună poziție în strada principală și în centrul comunei.

Prețul strigării este satorit cu 1600 cor. Cei cari voiesc a licita vor depune înainte de licitare 10% vadium.

Înainte de a se începe licitarea să primese și oferte în scris, însă acestea numai atunci vor fi luate în considerare dacă oferentul declară că cunoște condițiunile de licitare și să supune întru toate acelora, mai departe dacă suma oferită va fi scrisă atât cu numeri cât și cu litere, în fine dacă va alătura și vadiumul rececut. — Condițiunile de licitare să pot vedea în cancelaria notarială oricând în timpul oarelor oficioase.

Șinca-nouă, în 1 Martie 1913.

Primăria comunală:

Valeriu Langa
notar.

Ilie Mușina
primar.

Misoginul

— Roman italian. —

(32). Trad. de Crin.

(Urmare).

— Dela mine?

— Da, dela d-ta, Melanio și dela nime altu, decât dela d-ta.

După aceea a urmat o pauză în care se părea, că Aurel ascultă bătăile inimii lui. Mai apoi continuă:

— Poți vedea cât de mult m'am schimbat să poate câte vei mira. Îți spun sincer că schimbarea asta mi-să pare mie c'ar fi produs-o nu intervalul acela de-o lună, ci o experiență îndelungată, de un șir de ani. N'am nimic de reproșat. Eu cred, că am făcut destul cât s'a căzut. Dar acum nu mai pot. D-șoară, soartea mea e în mâinile d-tale.

Melania a cercat să zimbească, dar încercarea nu i-a succes.

— Dar zău — zise ia, D-ta mă incredințezi, c'o răspundere prea mare... Eu cred, că nu voi putea satisface așteptării d-tale dle conte.

Aurel a îngălbenit. Neliniștit să uita împrejur.

— Te rog, nu rade de mine, nu mă batjocori. Trebuie să mă înțelegi, că-ți vorbesc sincer. Îți mai aduci aminte, d-șoară Melanio, când te-am petrecut până în grădină și-ți mai aduci aminte, cu ce sfială îți vorbeam atunci? Încă atunci mi-ar fi plăcut, să-ți spun ce simt. Trăbuia să știi... D-ta totdeauna îmi răspundeai rece, cu un indiferentism caracteristic.

— Poate m'am purtat cam aspru — îi zise Melania — dar la tot cazul după cum ai meritat d-ta.

— N'o zice asta. Poate mai demult am meritat-o asta, dar acum, dar acum... Și mai cu seamă în momentul acesta... D-ta nu știi, cât am suferit...

— Melania îl întrerupse:

— Și de ce?

La întreruperea asta Aurel a ridicat ochii pentr'un moment și a privit-o mânios. Pe ia însă n'o aduse în încurcăla privirea grofului.

— De ce? fiind-că te-am iubit.

Copila s-a oprit și să putea vedea că declarația asta puțin a impresionat-o.

— Să stăm aici și să-i așteptăm.

Pe el îl impresionase indiferentismul acesta și îi zise:

— Melanio!... D-ta așa-dară, pe mine nu mă îți demn, de a-mi răspunde...

— Dar te rog, d-le conte...

— Dar n'ai nimic de răspuns? Baremi din milă, un singur cuvânt de compătimire... Mă respingi? Mă îndepărtezi?

Melania a plecat iarăși și acum a început a-i vorbi într'un ton înduioșător:

— Nu te resping, nici nu te îndepărtez. D-ta ai cerut mai înainte un sfat dela mine, eu am vrut să mă cuget bine asupra răspunsului, înainte de ce-ți lași da. Nu te mai înerezi în vorbele mele. Știu, simt, că dacă a-și lua în serios acum focul ăsta de pae, cu asta a-și pregăti numai perirea d-tale și a mea... Eu însă asta n-o vreau.

— O, Melanio...

— Imi aduc aminte de cuvintele d-tale d-le conte. Imi aduc aminte, când mi-ai spus cuvintele acestea: »Bărbatul trăbuie, să aibă libertate, trebuie să fie de sine stătător, acesta e singurul mijloc, cu ajutorul căruia poate să-și ajungă scopul și ținta dorită... Iubirea te degradează și deosește... Cuvintele acestea mi le-ai spus odată.

— Te rog, uită-le.

(Va urma).

„INSOȚIREA DE CREDIT DIN DRIDIF“ — „DRIDIFI HITELSZÖVETKEZET.“

CONVOCARE.

Domnii membrii ai „Insoțirii de credit din Dridif“ — »Dridifi Hitelszövetkezet«, — pe baza §§-lor 20 și 35 din statute, sunt invitați la

a II-a Adunare generală ordinară,

ca să va ține în **Dridif la 11 Maiu [st. n. 1913, la 1** oară p. m. în localul însoțirii, cu următoarea

Ordinea de zi:

1. Bilanțul pro 1912 și raportul direcțiunii;
2. Raportul comitetului de supraveghiere;
3. Propunere, referitoare la distribuirea profitului curat de 717 cor. 18 fil. din 1912.
4. Alegerea suplinitoare a comit. de supraveghere.
5. „ „ a direcțiunii,
6. Investirea cassariului M. Streza cu dreptul de a signa firma însoțirii.
7. Modificarea §§-lor 10 și 35 din statute.
8. Statorirea remunerațiunii contabilului și cassarului.
9. Eventuale propuneri.

Cu finea anului 1911, însoțirea a avut 77 membrii, cu 77 părți fundamentale. In decursul anului 1912 au intrat 26 membrii, cu 26 părți fundamentale, a repășit 1 membru cu 1 parte fundamentală. Cu finea anului 1912 au fost 102 membrii cu 102 părți fundamentale.

Direcțiunea.

Contul-Bilanț cu 31 Decembre 1912. — Mărleg-Számbla 1912. évi Deczember hó 31-ével.

ACTIVA. — VAGYON.		K. f.	PASIVA. — VAGYON.		K. f.
1. Cassa în număr	— Pénztári készlet . . .	237.81	1. Quote	— Üzletrészek	2040.—
2. Cambii escontate .	— Leszámitolt váltók . . .	45108.56	2. Fond de rezervă .	— Tartalék alap	244.28
3. Imprumuturi hipot.	— Jelzálogos kölcsönök . . .	1800.—	3. Depuneri spre fructificare.	— Betétek	21378.63
4. Mobiliar	— Felszerelés	317.72	4. Reescont	— Vizleszámitolás	22589.—
			5. Interese transitoare	— Atmeneti kamatok	495.—
			6. Venit curat	— Tiszta nyereség	717.18
		47464.09			47464.09

Contul Profit și Perdere. — Nyereség- és Veszteség-Számbla.

EȘITE — KIADÁSOK.		K. f.	VENITE. — JÖVEDELMEK.		K. f.
1. Interese la depuneri .	— Betéti kamatok	1026.16	1. Interese și proviziuni	— Kamatok és jutalékok	3926.11
2. Interese după reescont.	— Visszleszámitolási kamatok	1808.68	2. Interese după depunerile proprii	— Saját betétek utáni kamatok	12.72
3. Dare da stat și comun.	— Allami és községi adó	110.09	3. Venite micste	— Vegyes jövedelmek	20.40
4. 10% dare după depun.	— 10% betéti kamatadó	102.62			
5. Spese de administrare	— Kezelési- és posta- și porto	74.06			
6. 20% amort. din mobiliar	— 20% törlesztés felszerelésből	79.43			
7. Eșite extraordinare .	— Rendkívüli kiadások	29.—			
8. Chirie	— Házbér	12.—			
9. Venit curat	— Tiszta nyereség	717.18			
		3959.23			3959.23

Dridif, în 31 Decembre 1912.

George Dragoș m. p.
contabil.

Mihailu Streza m. p.
cassar.

DIRECȚIUNEA. — AZIGAZGATÓSÁG.

George Lupu m. p.
preș. — elnök.

Iosif Opreș m. p.
v.-preș.

Ioan Opreș 48 m. p.
membr. dir.

Dumitru Opreș m. p.
membru dir.

Ioan Opreș 118 m. p.
membru dir.

Subsemnatul comitet de supraveghere a revidat contul prezent și l-a aflat în ordine.
Alulirott felügyelő bizottság ezen mérlegszámlát megvizsgálta és rendben találta.

George Ciora m. p.
preș. — elnök.

Nicolae Grama m. p.
v.-preș.

Nicolae Ciora m. p.

Ioan Gorun m. p.

Șofron Opreș m. p.

Ioan Gorun 35 m. p.

George Opreș m. p.

Ioan Dragoș m. p.

Ioan Opreș m. p.

